

Een zelfstandige hovenier bepaalt zelf hoe zij haar werk organiseert en uitvoert. Juist die zelfstandigheid in de praktijk speelt een belangrijke rol bij de beoordeling van de arbeidsrelatie (AI)



Wanneer wordt een zzp'er eigenlijk een werknemer?

Twee zelfstandig hoveniers over hun ondernemerschap, advocaat Joost van Ladesteijn over de grens met loondienst

Wanneer ben je als hovenier echt zelfstandig en wanneer komt een samenwerking te dicht bij loondienst? Zelfstandig hoveniers Natasja Andringa en Maik Veldman laten zien dat ondernemerschap binnen hetzelfde vak heel verschillend kan worden ingericht. Andringa werkt rechtstreeks voor eigen klanten en schakelt soms andere zzp'ers in; Veldman kiest er juist bewust voor vrijwel alles zelf te doen. Arbeidsrechtadvocaat Joost van Ladesteijn legt hun praktijk langs de juridische meetlat: 'Het gaat er niet zozeer om wat je doet, maar hoe je het doet.'

Auteur: Frank van de Ven

Andringa werkt sinds 2008 als zelfstandige. Ze werkte eerder onder meer als zelfstandig communicatieadviseur en fondsenwerver. Daarna schoolde ze zich om. Sinds 2020 werkt ze als zelfstandig hovenier. Ze werkt vooral rechtstreeks voor haar eigen klanten en schakelt incidenteel andere zzp'ers in als een klus daarom vraagt.

Zelf bepalen hoe ze haar bedrijf runt, is voor Andringa een belangrijk onderdeel van het ondernemerschap. 'Mijn eigen werkwijze, planning en bedrijfsvoering zelf mogen invullen is fijn. Ik voel me nog elke dag dankbaar dat ik het zo mag doen en dat ik daar goed van kan leven en er veel nuttig werk in de groensector te doen is.'

Daar staat tegenover dat ze zelf verantwoordelijk is voor haar bedrijf. 'Denk aan organiseren, promotie en plannen. Je investeringen, vakken, verzekeringen en administratie moeten op orde zijn. Ik ben me terdege bewust van het risico dat ik loop. Daar sta ik voor en ik ga uit van eigen kracht.'

Dat risico is soms heel concreet. Tijdens snoei-

werk knipte Andringa bijvoorbeeld eens een snoer door. Bij een andere opdracht ontstond een misverstand met een loonwerker over de levering van bigbags met ophooggaarde. 'Het spreekt voor zich hier zo gedegen mogelijk en oplossingsgericht te werken met de tuinklant en de loonwerker. De werkrelatie en de belangen doen ertoe.'

Waar gaat de Wet DBA precies over?

De Wet deregulering beoordeling arbeidsrelaties, kortweg Wet DBA, bestaat sinds 2016. De wet schafte destijds de Verklaring arbeidsrelatie, de VAR, af. Sinds 1 januari 2025 handhaaft de Belastingdienst weer volgens de normale regels op schijnzelfstandigheid. Dat betekent dat de Belastingdienst kan ingrijpen wanneer iemand als zzp'er wordt ingehuurd, maar de arbeidsrelatie feitelijk als arbeidsovereenkomst moet worden aangemerkt.

Van Ladesteijn is arbeidsrechtadvocaat en adviseert bedrijven over arbeidsrelaties. Volgens hem ontstaat verwarring doordat de discussie vaak simpelweg over 'de Wet DBA' gaat. 'De Wet DBA is eigenlijk niet de toets. De vraag is: is er sprake van aanneming van werk, een overeen-

komst van opdracht of een arbeidsovereenkomst?’

Ook de regels waarmee dat wordt beoordeeld, zijn volgens Van Ladesteijn niet ineens veranderd doordat de Belastingdienst weer volledig handhaaft. ‘De geldende toets is niet veranderd. Alleen de handhaving heeft een tijd niet volledig plaatsgevonden.’

Papier alleen is niet genoeg

Voor een hoveniersbedrijf dat een zelfstandige inschakelt, telt niet alleen wat er in het contract staat. Ook de manier waarop opdrachtgever en zelfstandige daadwerkelijk samenwerken telt mee. Het gaat dus niet alleen om papier, maar ook om gedrag en de gezagsverhouding in de praktijk.

Van Ladesteijn waarschuwt daarom voor simpele lijstjes waarmee een bedrijf probeert te bepalen of iemand wel of geen zzp'er is. ‘Op een bierviltje kun je eigenlijk niet zeggen: dit is wel een zzp'er en dit niet. Je moet naar het hele plaatje kijken.’

‘Je moet naar het hele plaatje kijken’

Daarbij gaat het onder meer om hoe de afspraken tot stand komen, de hoogte van de beloning, de manier waarop de werkzaamheden worden bepaald en de ruimte die iemand heeft om zich als ondernemer in het economisch verkeer te gedragen.

Incidenteel samenwerken met andere zzp'ers

Andringa werkt vooral rechtstreeks voor haar eigen klanten. Bij sommige klussen neemt ze incidenteel een andere zelfstandige mee in onderaanneming. Dat gebeurt bijvoorbeeld als een klus te groot is om alleen uit te voeren of wanneer veiligheid een rol speelt. ‘Bij boomverzorging en het snoeien van hoge coniferen moet je simpelweg uit veiligheid met z'n tweeën zijn.’

Andringa werkt daarvoor met enkele zelfstandigen. Zo schakelt ze bij een grotere groenklant in Amstelveen een collega-ondernemer in voor het samen snoeien van meerdere hoge hagen en coniferen en voor de afvoer van het groen. ‘Daar kan ik gewoon goed mee samenwerken. Dat vind ik toch echt wel een voorwaarde.’



Vooraf maakt Andringa afspraken over het werk, het gewenste resultaat en de vergoeding. Dat kan op uurbasis of op aanneemsom. Tijdens de uitvoering stemmen de ondernemers het werk met elkaar af. Die afstemming is volgens haar iets anders dan een gezagsverhouding. Een medewerker in loondienst nemen is voor Andringa op dit moment niet aan de orde. Ze werkt vooral rechtstreeks voor haar eigen klanten aan tuinonderhoud, tuinontwerp en (fruit) boomverzorging en schakelt alleen wanneer dat nodig is een andere zelfstandige in. ‘Zolang die noodzaak van echt een vast iemand erbij voor de langere termijn niet zo hoog is, heb ik liever zzp'ers.’

Wanneer wordt afstemmen aansturen?

Dat roept voor hoveniers die zelfstandigen inhuren een praktische vraag op. Een opdrachtgever moet kunnen afspreken welk werk moet gebeuren en welk resultaat hij verwacht. Maar hoeveel mag hij bepalen over de uitvoering? Volgens Van Ladesteijn kan het meewegen wanneer een opdrachtgever buiten de gemaakte afspraken steeds meer instructies geeft. ‘Als jij haaks op de gemaakte afspraken ondertussen gewoon instructies gaat geven, dan zal het snel misgaan.’

Daarmee is niet automatisch sprake van een arbeidsovereenkomst. Van Ladesteijn wijst erop dat ook bij een overeenkomst van opdracht wettelijk ruimte bestaat om aanwijzingen te

geven. Het gaat om de context waarin dat gebeurt en om de samenwerking als geheel. Voor een hoveniersbedrijf zit daar een belangrijk verschil. Afspreken welk resultaat moet worden geleverd en wanneer een tuin klaar moet zijn, is iets anders dan een zelfstandige in de dagelijkse praktijk op dezelfde manier aansturen als een werknemer.

‘De Wet DBA is eigenlijk niet de toets’

Mag een zzp'er hetzelfde werk doen?

Een andere vraag is of een zelfstandige hetzelfde werk mag doen als werknemers van een hoveniersbedrijf. Op een aanlegproject kunnen ze letterlijk naast elkaar staan. Volgens Van Ladesteijn zegt het soort werk op zichzelf niet genoeg. ‘Het gaat er niet zozeer om wat je doet, maar hoe je het doet.’

Hij verwijst daarbij onder meer naar rechtszaken rond Deliveroo en Uber. Ook daar draaide het om de vraag of werkenden zelfstandigen of werknemers waren. Bij zo'n beoordeling gaat het niet om één los kenmerk, maar om alle omstandigheden van de samenwerking. Voor een hoveniersbedrijf betekent dit dat een zzp'er niet automatisch werknemer is omdat hij bijvoorbeeld hetzelfde straat-, snoei- of plantwerk uitvoert als iemand in loondienst.



Maik Veldman

Moet je meerdere opdrachtgevers hebben?

Ook het aantal opdrachtgevers bepaalt volgens Van Ladesteijn niet op zichzelf of iemand zelfstandige is. Andringa heeft zelf meerdere klanten. Dat past bij de manier waarop zij haar ondernemerschap sinds 2008 heeft ingericht. 'Door mijn ondernemerschap al vanaf 2008 in verschillende sectoren weet ik niet beter dan meerdere opdrachtgevers te hebben. Bovendien is risicospreiding gezond voor je bedrijf.'

Ook toen ze nog in de communicatie werkte, had ze verschillende opdrachtgevers. In haar

Hoe zit het met de VBAR?

De VBAR staat voor Verduidelijking beoordeling arbeidsrelaties en rechtsvermoeden. Het oorspronkelijke wetsvoorstel moest onder meer duidelijker maken wanneer iemand werknemer is en wanneer iemand als zelfstandige kan werken.

Dat plan is inmiddels veranderd. Het kabinet schraptte in maart 2026 het deel van de VBAR dat de beoordeling van arbeidsrelaties moest verduidelijken. Het wil daarvoor verder werken aan een Zelfstandigenwet. Het onderdeel van de VBAR dat de positie van laagbetaalde zzp'ers moet versterken, wil het kabinet wel voortzetten.

Dat verandert de huidige handhaving niet. Sinds 1 januari 2025 geldt het handhavingsmoratorium niet meer. Stelt de Belastingdienst schijnzelfstandigheid vast, dan kan zij correctieverplichtingen en naheffingsaanslagen voor de loonheffingen opleggen. Sinds 1 januari 2026 kan de Belastingdienst ook vergrijpboetes opleggen.



Joost van Ladesteijn

huidige hoveniersbedrijf heeft ze er talloze. Van Ladesteijn noemt meerdere opdrachtgevers een omstandigheid die kan wijzen in de richting van een overeenkomst van opdracht, maar het is geen harde grens. 'Idealiter wel. Dan heb je gewoon meer omstandigheden die wijzen richting een overeenkomst van opdracht. Maar er is echt jurisprudentie dat je ook met maar één opdrachtgever een overeenkomst van opdracht kan hebben.'

Wie één opdrachtgever heeft, heeft dus niet automatisch een arbeidsovereenkomst. Wel ontbreekt dan een omstandigheid die juist in de richting van een overeenkomst van opdracht kan wijzen.

De keuze voor een andere aanpak

Veldman laat zien dat zelfstandig ondernemerschap binnen hetzelfde vak ook anders kan worden ingericht. Hij werkt ongeveer twintig jaar in het hoveniersvak en is sinds circa zes jaar zelfstandig met Veldman Hoveniers. Hij werkt rechtstreeks voor particuliere klanten. Hij richt zich vooral op ontwerp en aanleg en kiest bewust welke werkzaamheden bij zijn bedrijf passen. 'Ik leg alleen maar dingen aan bij mensen in de tuin waar ik honderd procent zelf achter sta en wat ook een goede kwaliteit geeft. Dat je dingen aanlegt die over tien jaar nog steeds goed liggen.'

Die manier van werken bespreekt hij vooraf met klanten. 'Die hoeven er bij mij niet om te vragen. Het is gewoon hoe ik werk. De kwaliteit moet gewoon helemaal vooropstaan.'

Onderhoud paste niet meer

Veldman deed eerder ook periodiek tuinonderhoud. Dat werd steeds lastiger te combineren met zijn aanlegwerk. Onderhoudsklanten

moesten daardoor soms langer wachten. 'Dan ben je vervolgens altijd mensen aan het bellen en zegt: het wordt toch een beetje later.' Andersom belden klanten hem met de vraag wanneer hij kwam. Daarom besloot Veldman het periodieke onderhoud grotendeels af te bouwen. 'Ik heb heel bewust gezegd: dat periodieke onderhoud gooi ik eraf, om dat soort frustraties vanuit mezelf en ook vanuit de klant niet meer te hebben.'

Ongeveer 90 procent van zijn werkzaamheden bestaat inmiddels uit ontwerp en aanleg. Op bepaalde momenten helpt hij bestaande klanten nog wel met onderhoud, bijvoorbeeld na de aanleg van een complete tuin.

Bewust alleen

Ook personeel aannemen past niet vanzelfsprekend bij de manier waarop Veldman wil werken. 'Ik leg de lat voor mezelf altijd heel hoog.' Daarom kiest hij ervoor het grootste deel van zijn werk zelf uit te voeren. 'Alleen werken, dat is wel echt een bewuste keus. Om dus de kwaliteit te kunnen waarborgen.'

'Ik leg de lat voor mezelf altijd heel hoog'

Veldman en Andringa kiezen daarmee ieder hun eigen manier van ondernemen. Veldman voert vrijwel alles zelf uit. Andringa werkt eveneens rechtstreeks voor haar eigen klanten, maar schakelt incidenteel een andere zelfstandige in als een opdracht daarom vraagt. Voor de juridische beoordeling geeft dat verschil op zichzelf niet de doorslag. Van Ladesteijn wijst er juist op dat de omstandigheden van een concrete samenwerking bepalen hoe een arbeidsrelatie moet worden beoordeeld.

'Partijen zitten zelf aan het stuur. Zij moeten zaken goed inregelen en vooral zorgen dat de feitelijke uitvoering in overeenstemming is met een overeenkomst van opdracht of aanneming van werk. Dan is heel veel mogelijk, zoals de rechtspraak ook laat zien.'



BE SOCIAL
Scan, lees & deel!